ततो दुर्य्योधनो मन्दः सहामात्यः सबान्धवः । निष्ठामापत्स्यते मूढः क्रुद्धे गाण्डीवधन्वनि ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ ततः सत्कृत्य वार्ष्णेयं विराटः पृथिवीपतिः । गृहान्प्रस्थापयामास सगणं सहबान्धवं । १००
द्वारकान्तु गते कृष्णे युधिष्ठिरपुरोगमाः । चक्रुः साङ्ग्रामिकं सर्व्वं विराटश्च महीपतिः ।
ततः सम्प्रेषयामास विराटः सह बान्धवैः । सर्व्वेषां भूमिपालानां द्रुपदश्च महीपतिः ।
वचनात् कुरुसिंहानां मत्स्यपाञ्चालयोश्च ते । समाजग्मुर्महीपालाः सम्प्रहृष्टा महाबलाः ।
तच्छ्रुत्वा पाण्डुपुत्राणां समागच्छन्महद्बलं । धृतराष्ट्रसुताश्चापि समानिन्युर्महीपतीन् ।
समाकुला मही राजन् कुरुपाण्डवकारणात् । तदा समभवत्तत्स्वा सम्प्रयाणे महीक्षितां । १०५
सङ्कुला च तदा भूमिश्चतुरङ्गबलान्विता । बलानि तेषां बीराणामागच्छन्ति ततस्ततः ।
चालयन्तीव गां देवीं सपर्व्वतवनामिमां । ततः प्रज्ञावयोवृद्धं पाञ्चाल्यः स्वपुरोहितं ।
कुरुभ्यः प्रेषयामास युधिष्ठिरमते स्थितः ।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्व्वणि सेनोद्योगपर्व्वणि पाञ्चाल्यपुरोहितयाने चतुर्थोऽध्यायः ॥ ४ ॥
॥ द्रुपद उवाच ॥ भूतानां प्राणिनः श्रेष्ठाः प्राणिनां बुद्धिजीविनः । बुद्धिमत्सु नराः श्रेष्ठा नरेष्वपि द्विजातयः ।
द्विजेषु वैद्याः श्रेयांसो वैद्येषु कृतबुद्धयः । कृतबुद्धिषु कर्त्तारः कर्त्तृषु ब्रह्मवेदिनः । ११०
स भवान् कृतबुद्धीनां प्रधान इति मे मतिः । कुलेन च विशिष्टोऽसि वयसा च श्रुतेन च ।
प्रज्ञया सदृशश्चासि शुक्रेणाङ्गिरसेन च । विदितश्चापि ते सर्व्वं यथावृत्तः स कौरवः ।
पाण्डवश्च यथावृत्तः कुन्तीपुत्रो युधिष्ठिरः । धृतराष्ट्रस्य विदिते वञ्चिताः पाण्डवाः परैः ।
विदुरेणानुनीतोऽपि पुत्रमेवानुवर्त्तते । शकुनिर्बुद्धिपूर्व्वं हि कुन्तीपुत्रं समाह्वयत् ।
अनक्षज्ञं मताक्षः सन्नक्षवृत्ते स्थितं शुचिं । ते तथा वञ्चयित्वा तु धर्म्मराजं युधिष्ठिरं । ११५
न कस्याञ्चिदवस्थायां राज्यं दास्यन्ति वै स्वयं । भवांस्तु धर्म्मसंयुक्तं धृतराष्ट्रं ब्रुवन्वचः ।
मनांसि तस्य योधानां ध्रुवमावर्त्तयिष्यति । विदुरश्चापि तद्वाक्यं साधयिष्यति तावकं ।
भीष्मद्रोणकृपादीनां भेदं संजनयिष्यति । अमात्येषु च भिन्नेषु योधेषु विमुखेषु च ।
पुनरेकत्रकरणं तेषां कर्म्म भविष्यति । एतस्मिन्नन्तरे पार्थाः सुखमेकाग्रबुद्धयः ।
सेनाकर्म्म करिष्यन्ति द्रव्याणां चैव सञ्चयं । भिद्यमानेषु च स्वेषु लम्बमाने तथा त्वयि । १२०
न तथा ते करिष्यन्ति सेनाकर्म्म न संशयः । एतत्प्रयोजनं चाच प्रधान्येनोपलभ्यते ।
सङ्गत्या धृतराष्ट्रश्च कुर्य्याद्धर्म्म्यं वचस्तव । स भवान् धर्म्मयुक्तश्च धर्म्यं तेषु समाचरन् ।
कृपालुषु परिक्लेशान्पाण्डवीयान् प्रकीर्त्तयन् । वृद्धेषु कुलधर्म्मञ्च ब्रुवन् पूर्व्वैरनुष्ठितं ।
बिभेत्यति मनांस्येषामिति मे नात्र संशयः । न च तेभ्यो भयं तेऽस्ति ब्राह्मणो ह्यसि वेदवित् ।
दूतकर्म्मणि युक्तश्च स्थविरश्च विशेषतः । स भवान्पुण्ययोगेन मुहूर्त्तेन जयेन च । १२५
कौरवेयान्प्रयात्वाशु कौन्तेयस्यार्थसिद्धये ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ तथाऽनुशिष्टः प्रययौ द्रुपदेन महात्मना । पुरोधा वृत्तसम्पन्नो नगरं नागसाह्वयं ।